

Research Paper

Explaining the Physical Identity of Contemporary Public Buildings Architecture in the Geographical Area of Tehran

Seyede Sara Ebne Reza¹, Hamid Majedi^{*2}, Farah Habib³

1. PhD student, Department of Architecture, Science and Research Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran
2. Professor, Department of Urban Planning, Science and Research Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran
3. Professor, Department of Urban Planning, Science and Research Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

ARTICLE INFO

PP: 455-469

Use your device to scan and
read the article online

Keywords: *Physical Identity, Public Buildings, Architecture of Public Buildings, Contemporary Architecture of Tehran*

Abstract

One of the most important issues and challenges facing developing societies is the physical identity of buildings and urban facades. Cities, under the influence of modernity, have an identity problem, and the concept of urban identity presents a complex and multidimensional phenomenon in the process of cognition and perception. The physical identity of cities has become an influential category in city life. This article follows the hypothesis that the physical identity that forms the contemporary architecture of Tehran emerges from the heart of the project and that the physical identity is the result of and indicative of the conditions of the society at this time and around the main question that the principles influencing the formation of the physical identity of the contemporary architecture of public buildings What are the cities of Tehran? The research method in this qualitative research is a survey and applied research, and to answer the research question, firstly, the library method was used to investigate the effective factors in the formation of physical identity, and then the experts and professors of architecture were asked through a questionnaire. The statistical population was 150 architecture professors, and finally, among the most effective and priority factors in the design of spaces with the identity of the physical structure of the spirit of the times, the adaptation of form and function and attention to human beings in design had the greatest impact.

Citation: Ebne Reza, S: S., Majedi, H., Habib, F. (2024). **Explaining the Physical Identity of Contemporary Public Buildings Architecture in the Geographical Area of Tehran.** *Geography (Regional Planning)*, 14(55), 455-469.

DOI: 10.22034/jgeoq.2024.314935.3404

* **Corresponding Author:** Hamid Majedi **Email:** mojtahedi.h140@vatanmail.ir

Copyright © 2024 The Authors. Published by Qeshm Institute. This is an open access article under the CC BY license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Extended Abstract

Introduction

The concept of identity in the pre-modern era was not discussed in the way it is today. In the past, traditional patterns ruled the society, but in the modern era, the concept of identity underwent a transformation. Modernity caused changes in family life and the culture of buildings, and the physical manifestation of these changes was seen in the Pahlavi era. Of course, it is very important that facing the changes and modernization before, by preserving the native identity, would lead to the growth and improvement of the society, but in this era, by ignoring the values, the society changed in general. The set of cultural developments is often under the influence of external factors and the resulting physical changes have been realized by internal factors. The presence of western experts, mass displacement, change in men's beauty taste, teaching new housekeeping principles to women, definition of social classification, ignoring native identities in the approach of nationalism, expansion of Egyptian culture instead of production, etc. Among the cultural factors that affected the urban body and the architecture of public buildings, such as the separation of neighborhoods based on social classes, the emergence of new styles of building architecture, the appearance of new decorations and furniture in Iranian homes, and the widespread destruction of traditional architecture.

Methodology

This article is a grounded theory in the form of a case study. The reason for choosing the contextual theory research is to achieve the effective principles and criteria of "architectural physical identity of contemporary public buildings in Tehran" which can be effective in designing urban buildings and solving the problem of physical identity of urban buildings. In order to achieve this goal, firstly, the analysis of library resources and the investigation of the physical factors of urban buildings from the point of view of theorists were done, then a questionnaire was

designed to measure the obtained factors. The statistical population in this research will be about 150 professors and architectural experts. The sampling method used is stratified sampling, which is based on equal division, optimal assignment, and proportional assignment, and Cochran's method was used to determine the sample size.

Results and Conclusion

After the investigations, all the factors under investigation have a significant level and among the effective factors and have the highest priority in the design of spaces with the identity of the place (location, view) and physical structure (legibility, transparency, shape, color, texture, secret and mystery, pleasure and wonder, liveliness, illusion and imagination, permeability, flexibility, visual proportions, sensory richness, belonging color, concentration, appropriate scale) and human (the relationship between people in a place, the relationship between a person and a place, the world view of people) has had the greatest impact. Among the effective factors in the physical identity of public buildings, emphasis: (raising or lowering the level of the complex in relation to the ground to create emphasis, lighting at night, extreme differences in dimensions), clarity and legibility (significant entrance design, raising or lowering the level of the complex compared to the ground for greater legibility and clarity of the design, the use of statues in the area) and flexibility (internal spaces, the use of wide spaces with the ability to partition to change the dimensions of the spaces, Harji spaces, the design of semi-open and open spaces on the site, compatible with different uses) has had the greatest impact. Effective factors in the building principles of physical identity in the architecture of the spirit of the age, flexibility, unity, form adaptation have had the greatest impact. Among the effective factors in increasing people's sense of belonging to the city and social solidarity, paying attention to the input elements, using the past model and paying attention to diversity and avoiding uniformity and homogeneity have had the greatest impact.

References

1. Alexander, K., *Architecture and the Secret of Immortality: A Timeless Way of Building*, translated by Mehrdad Qayyomi Beid Handi, Shahid Beheshti University, Tehran, 2013 [In Persian]
2. Argument. A. Man-made identity. A person who interprets identity (a reflection on the relationship between identity and architecture). *Fine Arts Magazine*, 2014 No. 24 [In Persian]
3. Barresi, John Barresi. (2002), "From 'the Thought is the Thinker' to 'the Voice is the Speaker': William James and the Dialogical Self", In

- Theory & Psychology, Vol.12, No.2, pp. 237-250.
4. Bazegar M. Urbanization and City Construction, Shiiraz, Kosha Mehr, 2018 [In Persian]
 5. Behzad Far. The identity of the city. A look at the identity of the city of Tehran. City publications. First edition of Tehran. 1386 [In Persian]
 6. Bentley, Yen and others. Responsive environments. Translated by Mustafa Behzad Far. Tehran. University of Science and Technology. 1382 [In Persian]
 7. Canter, David, (1977), The Psychology of Place, the architectural press, London.
 8. Epstein, Seymour, 1973, "The Self-Concept Revisited", In American Psychologist, No.28, pp.404-414.
 9. Giddens, A. Modernity and individuality, society and personal identity in the new era, translated by Nasser Moafaqian, Ney publishing house, Tehran, Cha 1, 1378 [In Persian]
 10. Giuliani, Maria Vittoria, (2003), "Theory of Attachment and Place Attachment", In: Bonnes, Mirilia (eds), Psychological Theories for Environmental Issues, ASHGATE.
 11. Gustafson, Per, (2001), "Meaning of Place: Everyday experience and theoretical conceptualizations", in Journal of Environmental Psychology, No. 21, pp. 5-16.
 12. Haugh, AshildLappégard, (2007), "Identity and Place: a critical comparison of three identity theories", in Architectural Science Review, Vol.50, No.1, pp. 44-
 13. Jenkins, R. Social identity, translated by Toraj Yarahamdi, Tehran, Shirazeh publishing house, 2011 [In Persian]
 14. Kaplan, S, (1995), "The Restorative benefits of nature: toward an integrative framework", In Journal of Environmental Psychology, No. 15, pp. 169-182.
 15. Kaplan, Stephen, (1992), "The Restorative Environment: Nature and Human Experience". In: Relf, Diane (edt). The Role of Horticulture in Human Well-Being and Social Development, Timber Press.
 16. Kaplan, Stephen, (1995), "THE RESTORATIVE BENEFITS OF NATURE: TOWARD AN INTEGRATIVE FRAMEWORK", In Journal of Environmental Psychology, No.15, pp. 169-182
 17. Korpela, K.M, (1989), "Place-identity as a product of environmental self regulation", in Journal of Environmental Psychology, No.9, pp.241-256.
 18. Lynch. K. Theory of the good form of the city. Translated by Hossein Bahraini. Tehran and Tehran University Press. 1376 [In Persian]
 19. Norberg- Schulz, C, (1980), Genius Loci: toward a phenomenology of architecture, Rizzoli, New York.
 20. Pakzad, J. Landscape elements and qualities of an urban space, Abadi Quarterly, 1390, No. 37 [In Persian]
 21. Polkinghorne, Donald E, (1991), "Narrative and Self Concept", In Journal of Narrative and Life History, No. 2&3 , pp. 135-153
 22. Proshansky, Harold M, (1978), "The City and Self Identity", In Environment and Behavior, No.10, pp. 147- 169
 23. Proshansky, Harold M. (1983), "Place Identity: Physical World Socialization of the Self", In Journal of Environmental Psychology, No.3, pp. 57-83
 24. Rapoport, Amos, (1982), The Meaning of the Built Environment, A Nonverbar communication Approach, SAGE.
 25. Sarbin, Theodor R, (1983), "Place Identity as a Component of Self: An Addendum", In Journal of Environmental Psychology, No.3, pp. 337-342
 26. Taghizadeh, M. Perception of the beauty and identity of the city. Isfahan. Isfahan Municipal Cultural and Entertainment Organization. 138 [In Persian]
 27. Twigger-Ross, Clare L. & Uzzel , David L, (1996), "Place and Identity Processes", In Journal of Environmental Psychology, No. 16, pp. 205–220.
 28. Twigger-Ross, Clare, Bonaiuto, Marino, Breakwell, Glynis, (2003), "Identity Theories and Environmental Psychology", In: Bonnes, Mirilia (eds). Psychological Theories for Environmental Issues, ASHGATE.

مقاله پژوهشی

تبیین هویت کالبدی معماری بناهای عمومی معاصر در حوزه جغرافیایی شهر تهران

سیده سارا ابن‌الرضا - دانشجوی دکتری، گروه معماری، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

حمید ماجدی* - استاد، گروه شهرسازی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

فرح حبیب - استاد، گروه شهرسازی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

اطلاعات مقاله	چکیده
شماره صفحات: ۴۶۹-۴۵۵ از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید	یکی از مهم‌ترین مسائل و چالش‌های پیش روی جوامع در حال توسعه، هویت کالبدی بناها و نمای شهری است. شهرها، تحت تاثیر مدرنیته دچار مشکل هویت هستند و مفهوم هویت شهری در فرآیند شناخت و ادراک، پدیده‌ای چند بعدی و پیچیده را پیش روی ما قرار می‌دهد. هویت کالبدی شهرها به مقوله‌ای تاثیرگذار در حیات شهر تبدیل شده است. این مقاله در پی این فرضیه که هویت کالبدی شکل دهنده معماری معاصر تهران از بطن موضوع طرح بیرون می‌آید و هویت کالبدی حاصل و دال بر شرایط این زمانی جامعه است و پیرامون این سوال اصلی که اصول تاثیرگذار بر شکل‌گیری هویت کالبدی معماری معاصر بناهای عمومی شهر تهران کدامند؟ روش تحقیق در این پژوهش کیفی پیمایشی و پژوهش از نوع کاربردی می‌باشد و برای پاسخ به سوال پژوهش ابتدا از روش کتابخانه‌ای به بررسی عوامل موثر در شکل‌گیری هویت کالبدی بررسی، سپس به وسیله پرسشنامه مورد پرسش از کارشناسان و اساتید معماری قرار گرفته است. جامعه آماری ۱۵۰ نفر از اساتید معماری بوده و در نهایت از بین عوامل موثر و دارای بیشترین الویت در طراحی فضاهای با هویت ساختار فیزیکی روح زمانه، انطباق فرم و عملکرد و توجه به انسان در طراحی، بیشترین تاثیر را داشته است.
واژه‌های کلیدی: هویت کالبدی، بناهای عمومی، معماری بناهای عمومی، معماری معاصر شهر تهران	

استناد: ابن‌الرضا، سیده سارا؛ ماجدی، حمید؛ فرح، (۱۴۰۳). تبیین هویت کالبدی معماری بناهای عمومی معاصر در حوزه جغرافیایی

شهر تهران. فصلنامه جغرافیا (برنامه‌ریزی منطقه‌ای)، ۱۴(۵۵). صص: ۴۶۹-۴۵۵

DOI: 10.22034/jgeoq.2024.314935.3404

مقدمه

مفهوم هویت در دوران پیش از مدرن به صورت امروزین مطرح نبود در گذشته، الگوهای سنتی بر جامعه حکمرانی می کرد اما در دوره مدرن مفهوم هویت دچار دگرگونی شد. مدرنیته باعث تحولات زندگی خانوادگی و فرهنگ بناها شد و نمود کالبدی این تغییرات در دوران پهلوی مشاهده شد. البته این نکته بسیار اهمیت دارد که مواجهه با تغییرات و نوگرایی پیش از این، با حفظ هویت بومی، باعث رشد و ارتقاء جامعه میشد اما در این دوران با نادیده گرفتن ارزشها، جامعه به طور کلی دگرگون شد. مجموعه تحولات فرهنگی اغلب تحت تاثیر عوامل خارجی و تغییرات کالبدی ناشی از آن، توسط عوامل داخلی محقق شده است. حضور متخصصان غربی، جابجایی جمعیتی، تغییر در سلیقه ی زیبایی در مردان، آموزش اصول نوین خانه داری به زنان، تعریف طبقه بندی اجتماعی، نادیده انگاشتن هویت های بومی در رویکرد ملی گرایی، گسترش فرهنگ مصرف به جای تولید و از جمله عوامل فرهنگی است که بر کالبد شهری و معماری بناهای عمومی همچون تفکیک محلات بر اساس طبقات اجتماعی پیدایش سبک های جدید معماری بنا، ظهور تزئینات و مبلمان جدید در خانه های ایرانی و تخریب گسترده معماری سنتی تاثیر گذاشت.

مبانی نظری

هویت

یکی از مهم ترین چالش های انسان امروز در طی فرایند جهانی شدن و جهانی سازی، حفظ هویت و گریز از بحران هویت است. هویت شهرها در روابط انسانها با یکدیگر و با محیط موثر است. هویت، همیشه با مراتب گوناگونی مطرح بوده است.

• بحران هویت اساساً بحثی است متعلق به جامعه ای که تفکر «مدرن» یا «تجددگرایی» در آن زاده شد و سپس پی آمدهایی داشت که با نام «پس از مدرن» در چون و چرایی هایی فلسفی، بحران هویت نام گرفت. این بحران به هویت شخصی یا همان جایگاه «خود» در زمان و مکان برمی گردد که از نقطه نظر روان شناختی و جامعه شناختی بسیار بحث عمیق و گسترده ای است. (نجفی، ۱۳۹۶: ۲۰)

• درهم آمیختگی معنای هویت با تشخیص، تا حدودی به مورد اول ارتباط پیدامی کند. به این ترتیب سرگشتگی یا گم گشتگی فرد در پیوستن و گسستن در برون و درون خود نسبت به آنچه در پیرامونش می گذرد او را بی هویت یا به عبارتی بی تشخیص می کند. این تصور هنگامی پدید می آید که مجموعه وجودی و رفتاری یک فرد دارای هیچ نوع اعتبار خاصی نبوده، هست و نیست او هیچ اثری در مدار و جریان زندگی خودش و دیگران نداشته باشد. در چنین حالتی بحث بی هویتی پیش می آید در صورتی که از نظر معنای کلمه، هر انسانی به هر ترتیب دارای «آدرس و مشخصات» است که کیستی یا هویت او را روشن می کند. اما اینجا مراد از به کار بردن هویت تنها نام و وابستگی های مکانی و اجتماعی یک فرد نیست، بلکه ویژگی های وجودی و آثار و تبعات آنها مطرح است. هویت به معنای بحران تجددگرایی و هویت به معنای نداشتن تشخیص، در هر دو حالت به انسان و زندگی اجتماعی او برمی گردد. (نجفی، ۱۳۹۶: ۲۰)

هویت کالبدی

فرهنگ و محیط، هویت ساز انسان می باشند به نحوی که هر کدام نقش اساسی در تشکیل هویت بر عهده دارند از دیگر سو می توان دید که فصل مشترک هویت انسانی محیط و هویت فرهنگی انسان، هویت محیط را تشکیل می دهد. (تقی زاده، ۱۳۸۶، ۳۵). برای انسان ها با توجه به مجموعه باورها و کنش هایشان، منشا معنا دهی و هویت سازی برای مکان هستند (کاوایی راد و عزیز، ۱۳۹۰: ۱۷۴). هویت مجموعه خصوصیتی است که فرد یا شی را از دیدتعلق به گروه یا نوع تبیین می کند (عبادیان، ۱۳۸۳: ۷۳) یا نوعی رابطه ذهنی میان شخصیت فرد و ساختار اجتماعی است (فیرحی، ۱۳۸۴: ۴) که در قالب مجموعه ای از نشانه ها، آثار مادی، زیستی و فرهنگی نمود یافته، موجب شناسایی فرد از فرد، گروه از گروه و فرهنگی از فرهنگ دیگر می شود؛ گرچه محتوا و مظهر این ظرف به فراخور جوامع مختلف، متفاوت است (محرمی، ۱۳۸۳: ۶۷). مکان بعنوان بخشی از فضای جغرافیایی، به صورت یک دستگاه و مجموعه محدود شده ای است که در روابط اجتماعی و هویت بوجود می آید (شکویی، ۱۳۸۲: ۲۸۷). مشخصات کالبدی، فعالیتها و معانی، ابعاد سه گانه هویت

مکانی را شکل می‌دهند (تابان و پشوتنی زاده، ۱۳۸۹: ۱۲). هویت مکان بعنوان یکی از راه‌های ارتباط میان انسان‌ها و مکان‌ها، از رهگذر فرهنگ، نوع و ماهیت فناوری ساخت، نشانه‌ها و ویژگی‌های دیدمانی (بصری) و کالبدی ادراک می‌شود. در واقع، بخشی از هویت منظر با کالبد گذشته مکان پیوسته است و زمانی که مکان‌های خاطره‌انگیز با اتصال تاریخی به گذشته از بین می‌روند، چشم انداز مکانی هویت مند نابود می‌شود؛ چشم اندازی که می‌تواند با حیات مدنی امروز و تداوم تاریخی گذشته مکان را هویت مند تر کند. در این میان دل‌بستگی مکانی، شکلی از تعلق خاطر به محلی است که آشنایی دیرینه و به تبع، آرامش با آن احساس می‌شود و افراد هویت مکانی خود را بر اساس همین دل‌بستگی با عناصر کالبدی آن تعریف و عملیاتی می‌کنند. گاه دل‌بستگی مکانی و هویت مکانی آن چنان در آمیخته‌اند که تمایز نمی‌پذیرند. در واقع، با پیشرفت دل‌بستگی مکانی طی زمان، احساس هویت مکانی نیز پدید می‌آید؛ اما تفاوت آن‌ها در ضمیری است که به هریک از آن‌ها مربوط می‌شود. هویت مکانی بازتابی از تجربه مستقیم محیط کالبدی و معنایی کسانی است که طی تاریخ زیست اجتماع به منش آن‌ها جهت داده و زمینه حس تعلق و زیست ماندگار آن‌ها را فراهم کرده است. اساساً باید سکونت و سکونت گاهی خلق شود که مناسبات درون و برون مکانی دیرپای انسان‌ها توانسته باشد رضایت مادی و معنوی ساکنان آن را تامین کند. رضایت یاد شده منبع معنا و تعریف قرار می‌گیرد. در این حالت، حس مکان، برانگیزاننده تعلق، تعهد و مسیولیت است. هویت مکان بر کیفیت هویت مکانی اثر می‌گذارد؛ اما خود، مفهومی جداگانه است. هویت مکانی احساسی در فرد جمع است که به واسطه ارتباط با مکان برانگیزنده می‌شود (قاسمی اصفهانی، ۱۳۸۳: ۷۴) و بعنوان بخشی از هویت فرد- اجتماع مطرح است. در واقع هویت، مکانی بر این تداوم هویت مکان و تبدیل آن از مقوله ای بیرونی به موضوعی درونی است. از این رو ادراک هر فضا و بویژه فرایند سازگاری آن فقط برگرفته از رفتارهای غریزی نیست؛ بلکه برخاسته از زمینه‌های فرهنگی نیز هست (پاکزاد، ۱۳۷۵: ۱۰۴). تعهد و مسیولیت برخاسته از هویت مکانی زمینه پیوندگی و پایداری اجتماع را فراهم می‌کند.

هویت کالبدی بناهای عمومی

تصور و تشخیص مکان، تصور قوی از شخصیت و هویت آن در ذهن کاربران هود ایجاد مینماید و حس مکان و تجارب به یاد ماندنی در فضاهای عمومی از طریق تعریف و تعیین مکان که در اولین مواجهه فرد با مکان وی را تحت تاثیر قرار میدهد از عوامل موجد تعامل مطلوب انسان و مکان و هلق تجارب معنادار و به یاد ماندنی میباشد.

مطالعات انجام شده در زمینه تعامل انسان و مکان به نقش عوامل فرهنگی، اجتماعی و فردی اشاره دارد که هود موید لزوم طراحی انسان محور در خلق فضاهای عمومی موفق میباشد که از طریق مشارکت افراد در فرایند خلق مکان میسر است. مشارکت علاوه بر آن که توسعه تعامل مطلوب انسان و مکان را به همراه دارد، انعکاس دهنده توقعات افراد نسبت به مکان و نحوه زندگی آنها در آینده نیز میباشد که تامین آنها مکان را برای فرد پر معنا میسازد. (چرچیان، دانشپور ۱۳۵۵: ۳۳)

آنچه در طراحی فضاهای شهری، مورد بی توجهی قرار می‌گیرد تاثیر مکان کالبدی بر احساس و عاطفیه، حیس تعلیق اجتماعی، مشارکت در حیات جمعی، رضایت عمومی و سلامتی رفتاری انسان است و این در حالی است که زندگی روزمره افراد، محدود به فضاهای مختلفی چون: شهر، خیابان، بنا و اتاقی است که در آن زندگی می‌کنند. این مکان‌ها بخش مرئی زندگی فرد هستند. مکان‌ها خلق می‌شوند و معنا می‌آفرینند ولی افراد از کنار آن می‌گذرند. (داوری، ۱۹۹۱)

بنابراین توجه به هویت کالبدی فضاهای عمومی علاوه بر برطرف کردن نیازهای فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی میزان رضایت مندی شهروندان از محیط‌های شهری را افزایش داده و موجبات شکل‌گیری خاطرات جمعی برای شهروندان را فراهم می‌کند.

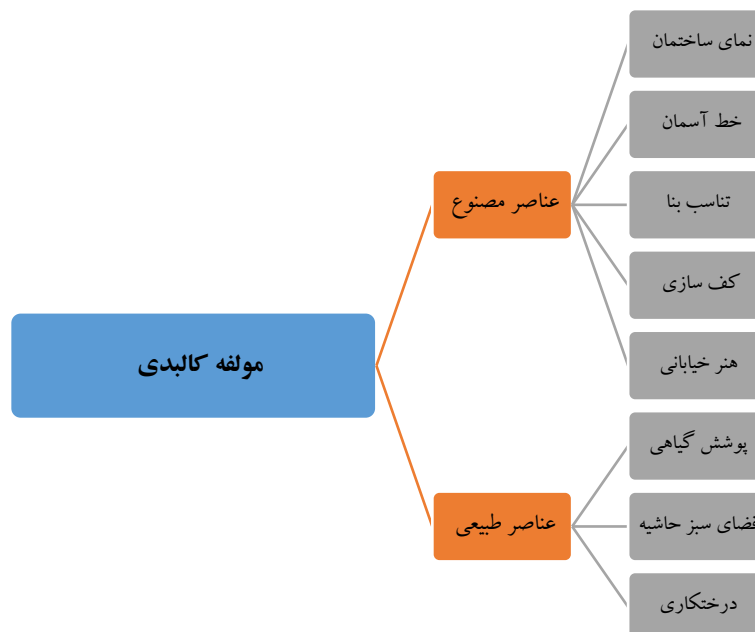
نمودار ۱. عوامل کالبدی هویت مندی در بناهای عمومی

در یک بررسی از دیدگاه نظریه پردازان (کریس ابل، برودنت، راپاپورت، فرامپتورن، کالن، کوره، لنگ، لینچ و نوربرگ) اصول سازنده هویت کالبدی در معماری در عوامل زیر می باشد:

مقایسه تطبیقی دیدگاه دانشمندان

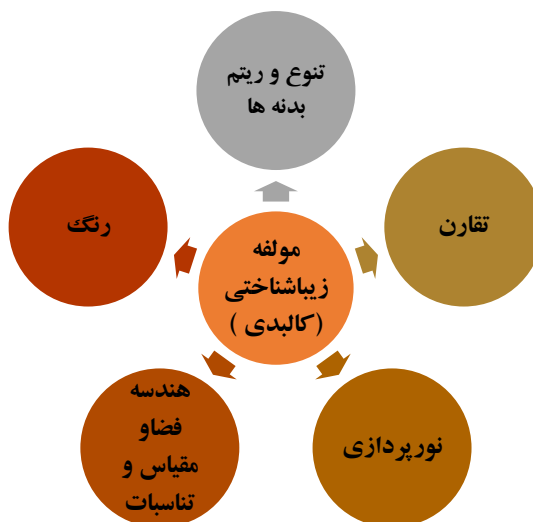
در تحلیل دیدگاه‌های اندیشمندان در ارتباط با مفهوم هویت کالبدی و معماری، هویت در خود اثر و به عنوان معنا، مفهوم و ویژگی‌های اثر مورد بررسی قرار می‌گیرد در این طبقه بندی، هویت اثر به عنوان معنای نمادین آن در نظر گرفته شده است. همچنین دیدگاه‌های مطرح شده در رابطه با مفهوم هویت در معماری، معیارهایی را برای هویت بخشی به آثار معماری در اختیار معماران قرار می‌دهد. معیارهای مطرح شده در حقیقت بیانگر انتقادهای مطرح به معماری مدرن و پارادایم ۲۳‌های جایگزین در دوران پست مدرن می باشد که بر مبنای آن اصولی چون افزایش نقش کاربر، توجه به ویژگی‌های محیطی و فرهنگی به عنوان اصول و معیارهای مؤثر در هویت بخشی به آثار معماری بیان می‌گردند.

نمودار ۲. شاخص های ارزیابی مؤلفه کالبدی منظر فضاهای شهری.

شاخص های مؤلفه زیباشناختی (کالبدی)

زیبایی در معماری در ارتباط با محیط و پیرامون معنی می یابد. بخش مهمی از ادراک زیبایی یعنی ادراک معنا، نشانه ها و نمادها، علاوه بر آنکه در ترجیحات زیبایی شناسی واجد اهمیت خاص اند، مشخص کننده خصوصیات ارتباط بیننده با مکان نیز هست (امی نزاده، ۱۳۸۹ :) پیتورسک با تأکید معماران بر جنبه های بصری - هنری منظر از جمله توجه به کثرت و تنوع، مقیاسی انسانی، طبیعت گرایی و نظمی ارگانیک در فرم و ترکیب رنگ اشاره میکند، این عوامل توسط افرادی چون زیته، گیرد، و هالپرین رواج می یابد (همان : ۴) برخی زیبایی شناختی در محیط مصنوع را در دو بعد فرمی و نمادین مطرح می سازند. آنچه مربوط به ساختار هندسی محیط است همچون نقش و تأثیر اشکال، تناسبات، ریتم، مقیاس و پیچیدگی، رنگ و ... را شامل بعد فرمی زیبایی شناسی میدانند (جان لنگ، ۱۳۸۱). با توجه به اینکه زیبایی شناسی به دو بخش کالبدی و ذهنی قابل تفکیک است لذا جهت جلوگیری از تداخل مباحث در دو بخش هویتی و زیباشناختی، مباحث مربوط به بعد نمادین و معنایی زیباشناختی در بخش هویت بررسی می شود (کریمی مشاور، ۱۳۸۹: ۹۵)

نمودار ۳. شاخص های ارزیابی مؤلفه زیباشناختی (کالبدی)

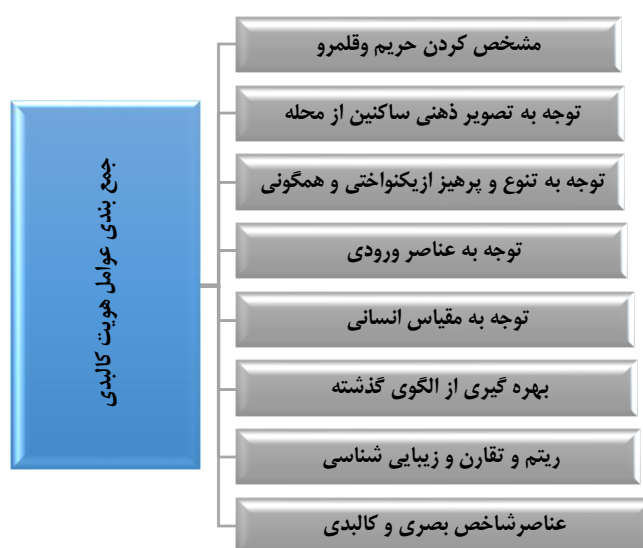
شاخص‌های مؤلفه هویتی - مکانی

هویت مربوط به شخصیت‌های مکانی است که به افراد چیزی درباره محیط کالبدی و اجتماعی می‌گویند. آن چیزی است که یک مکان داراست، زمانی که تا حدی به موقعیتش تعلق دارد و نه جای دیگری. هویت مکان تشکیل شده از تصویر ذهنی، تولید تجارب، تفکرات، خاطرات و احساسات بی واسطه و تفسیر هدفمند از آنچه هست و آنچه باید باشد (میر مقتدایی، ۱۳۸۳: ۳۷) با توجه به اهداف و مصداق‌های پژوهش و براساس تعاریف ذکر شده از هویت مکانی و کالبدی در فضاهای شهری، می‌توان مؤلفه‌های هویت بخش منظر شهری را به دو بخش فیزیکی-کالبدی و فرهنگی - تاریخی تقسیم کرد. بر همین اساس در این تحقیق مؤلفه‌های فیزیکی هویت ساز منظر شهری به نمادها - نشانه‌ها، عناصر شاخص بصری و کالبدی تفکیک شده، مؤلفه‌های فرهنگی تاریخی منظر شهری، به دو شاخص ویژگی‌های تاریخی و فرهنگی مکان و بناهای یادمانی تفکیک و مورد بررسی قرار گرفته اند عوامل تشکیل دهنده هویت مکان شامل: انسان، مکان، ساختار فیزیکی، فعالیت، معنا، مشارکت و برنامه ریزی و زمان می‌باشد که از این بین ترکیب ساختار فیزیکی و فعالیت و معنا باعث ایجاد حس مکان می‌شود. بر اساس تقسیم بندی‌های انجام شده و طبق نظر صاحب نظران عوامل تشکیل دهنده هویت کالبدی به شرح زیر می‌باشد:

جدول ۱. جمع بندی عوامل تشکیل دهنده هویت کالبدی از نظر صاحب نظران

جمع بندی عوامل تشکیل دهنده هویت کالبدی از نظر صاحب نظران	
انسان	رابطه افراد با هم در مکان، رابطه فرد با مکان، جهان بینی افراد
مکان	موقعیت قرارگیری، منظر
ساختار کالبدی	خوانایی، شفافیت، شکل، رنگ، بافت، راز و رمز، لذت و شگفتی، سرزندگی، توهیم و تخیل، نفوذپذیری، انعطاف پذیری، تناسبات بصری، غنای حسی، رنگ تعلق، تمرکز، مقیاس مناسب
فعالیت	سازگاری کاربری‌ها، قابل قرائت بودن کاربری‌ها، تامین نیازها
معنا	نوع رابطه با مکان، ستفاده از نشانه‌ها و نمادها
مشارکت و برنامه ریزی	تنوع فعالیت‌ها، ایمنی، دموکراسی، مشارکت دادن استفاده کنندگان در طرح‌ها
زمان	هاطرات شکل گرفته از مکان، سابقه تاریخی مکان

فاکتورهایی چون انسان، مکان، ساختار کالبدی، فعالیت، معنا، مشارکت و برنامه ریزی، زمان. توجه به هویت مندی مکان‌های عمومی باعث بهبود کیفیت زندگی اجتماعی شهروندان می‌گردد و موجب افزایش احساس تعلق مردم به شهر و همبستگی اجتماعی می‌گردد.

نمودار ۴. جمع بندی عوامل هویت کالبدی

روش پژوهش

این مقاله، یک نظریه زمینه ای در قالب یک مورد پژوهی است. علت انتخاب تحقیق نظریه زمینه ای، دستیابی به اصول و معیارهای تاثیرگذار « هویت کالبدی معماری بناهای عمومی معاصر شهر تهران » است که میتواند طراحی بناهای شهری و رفع مشکل هویت کالبدی بناها شهری موثر باشد. برای رسیدن به این هدف ابتدا به تحلیل منابع کتابخانه ای و بررسی عوامل هویت کالبدی بناهای شهری از دیدگاه نظریه پردازان پرداخته شد سپس برای سنجش عوامل بدست آمده پرسشنامه طراحی شد جامعه آماری در این تحقیق حدود ۱۵۰ نفر از اساتید و کارشناسان معماری خواهند بود. روش نمونه گیری مورد استفاده ، نمونه گیری طبقه ای بوده که به شیوه های تقسیم مساوی، انتساب بهینه و انتساب متناسب است که برای تعیین حجم نمونه از روش کوکران استفاده گردیده است

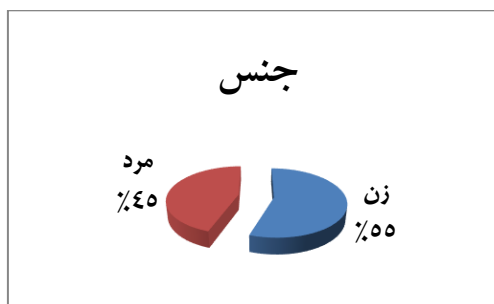
تحلیل داده‌های پرسشنامه

جنس

برای این پژوهش مجموع ۱۵۰ پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفت از این تعداد را ۵۵٪ زن و ۴۵٪ مرد تشکیل داده است.

جدول ۲. جنسیت

جنس	فراوانی	درصد
زن	۸۳	۵۵.۳
مرد	۶۷	۴۴.۷
مجموع	۱۵۰	۱۰۰

نمودار ۵. جنسیت

سوال ۱: کدام یک از عوامل زیر بیشترین الویت را در طراحی فضاهای با هویت دارند؟

جدول ۳. بیشترین الویت را در طراحی فضاهای با هویت

گویه	انسان		مکان		ساختار کالبدی		زمان (سابقه تاریخی و خاطرات شکل گرفته از مکان)		فعالیت و معنا	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
خیلی زیاد	۴۲	۲۸	۶۱	۴۰.۷	۳۶	۲۴	۶۷	۴۴.۷	۳۹	۲۶
زیاد	۶۵	۴۳.۳	۶۷	۴۴.۷	۶۷	۴۴.۷	۵۲	۳۴.۷	۶۴	۴۲.۷
متوسط	۳۴	۲۲.۷	۱۹	۱۲.۷	۳۶	۲۴	۲۵	۱۶.۷	۴۳	۲۸.۷
کم	۸	۵.۳	۳	۲	۱۰	۶.۷	۶	۴	۴	۲.۷
خیلی کم	۱	۰.۷	۰	۰	۱	۰.۷	۰	۰	۰	۰
مجموع	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰
میانگین	۳۹.۳	۴.۲۴	۳۸.۵	۴.۲	۳۹.۲					

سوال ۲: کدام یک از عوامل زیر دارای بیشترین امتیاز در بناهای عمومی با شاخصه هویت کالبدی هستند؟

گویه	نفوذپذیری		تاکید		وضوح و خوانایی		مقیاس انسانی		انعطاف پذیری	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
خیلی زیاد	۲۲.۷	۳۴	۷۹.۳	۱۳۱	۸۷.۳	۱۳۱	۲۹.۳	۴۴	۴۷	۳۱.۳
زیاد	۲۹.۳	۴۴	۱۸.۷	۱۷	۱۱.۳	۱۷	۲۴	۳۶	۶۲	۴۱.۳
متوسط	۴۰	۶۰	۱.۳	۰	۰	۰	۲۹.۳	۴۴	۲۷	۱۸
کم	۶.۷	۱۰	۰.۷	۱	۰.۷	۱	۱۲.۷	۱۹	۹	۶
خیلی کم	۱.۳	۲	۰	۰	۰.۷	۱	۴.۷	۷	۵	۳.۳
مجموع	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۰۰
میانگین	۳۶۵		۴.۷۷		۴.۸۴		۳.۶۱		۳.۹۱	

جدول ۴. بیشترین امتیاز در بناهای عمومی

گویه	تمرکز گرایی		تضاد	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
خیلی زیاد	۲۵.۳	۳۸	۲۵.۳	۳۸
زیاد	۳۴.۷	۵۲	۳۴.۷	۵۲
متوسط	۲۴	۳۶	۲۴	۳۶
کم	۱۱.۳	۱۷	۱۱.۳	۱۷
خیلی کم	۴.۷	۷	۴.۷	۷
مجموع	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰
میانگین	۳.۶۵		۳.۳۴	

سوال ۳: کدام یک از عوامل زیر دارای از اصول سازنده هویت کالبدی در معماری هستند؟

گویه	سازگاری با فرهنگ و اقلیم		همخوانی با بافت و زمینه		روح زمانه		انطباق با نیازهای انسان		انعطاف پذیری	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
خیلی زیاد	۲۵.۳	۳۸	۱۴	۲۱	۵۸.۷	۸۸	۲۴	۳۶	۴۰	۶۰
زیاد	۳۴.۷	۵۲	۳۲	۴۸	۲۸.۷	۴۳	۳۲.۷	۴۹	۲۷.۳	۵۶
متوسط	۲۴	۳۶	۳۲.۷	۴۹	۱۰.۷	۱۶	۲۶	۳۹	۱۶.۷	۲۵
کم	۱۱.۳	۱۷	۱۶.۷	۲۵	۱.۳	۲	۹.۳	۱۴	۴	۶
خیلی کم	۴.۷	۷	۴.۷	۷	۰.۷	۱	۸	۱۲	۲	۳
مجموع	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰
میانگین	۳.۶۵		۳.۳۴		۴.۴۳		۳.۵۵		۴.۱۱	

جدول ۵. اصول سازنده هویت کالبدی

گویه	انطباقی فرم و عملکرد		وحدت		تداوم	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
خیلی زیاد	۲۴	۳۶	۴۴.۷	۶۷	۳۹	۲۶
زیاد	۴۴.۷	۶۷	۳۴.۷	۵۲	۶۴	۴۲.۷
متوسط	۲۴	۳۶	۱۶.۷	۲۵	۴۳	۲۸.۷
کم	۶.۷	۱۰	۴	۶	۴	۲.۷
خیلی کم	۰.۷	۱	۰	۰	۰	۰
مجموع	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۰۰
میانگین	۳.۸۵		۴.۲		۳.۹۲	

سوال ۴: کدام یک از عوامل زیر موجب افزایش احساس تعلق مردم به شهر و همبستگی اجتماعی می‌گردد؟

گویه	توجه به تصویر ذهنی ساکنین از محله		توجه به عناصر ورودی		بهره‌گیری از الگوی گذشته		ریتم و تقارن و زیبایی شناسی		عناصر شاخص بصری و کالبدی	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
خیلی زیاد	۲۱.۳	۳۲	۷۶	۱۱۴	۸۶	۱۲۹	۴۰	۲۶۶	۴۴	۲۹.۳
زیاد	۲۷.۳	۴۱	۱۷.۳	۲۶	۸	۱۲	۳۶	۲۴	۶۵	۴۳.۳
متوسط	۴.۲	۶۳	۶	۹	۳.۳۳	۵	۴۱	۲۷.۳	۲۳	۱۵.۳
کم	۵.۳	۸	۰.۶	۱	۰.۶	۱	۲۳	۱۵.۳	۱۳	۸.۶
خیلی کم	۴	۶	۰	۰	۲	۳	۱۰	۶۶	۵	۳.۳
مجموع	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰
میانگین	۳.۵۵		۴.۶۷		۴.۷۴		۳.۵۳		۳.۸۷	

جدول ۶. افزایش احساس تعلق مردم به شهر و همبستگی اجتماعی

گویه	مشخص کردن حریم و قلمرو		توجه به تنوع و بهره‌یابی از یکنواختی و همگونی	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
خیلی زیاد	۲۲	۳۳	۴۲	۶۳
زیاد	۴۴.۶	۶۷	۳۲	۴۸
متوسط	۲۴	۳۶	۱۵.۳	۲۳
کم	۷.۳	۱۱	۶	۹
خیلی کم	۲	۳	۴.۶	۷
مجموع	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۵۰
میانگین	۳.۵۵		۴.۵	

تحلیل پرسشنامه

پس از تحلیل پرسشنامه در فصل قبل از طریق آزمون آماری SPSS به بررسی اولیت‌های نکات بدست آمده و تحلیل آنها پرداخته شد. ابتدا آزمون T تک نمونه‌ای برای هر یک از متغیرها به صورت جداگانه انجام گرفت:

مربوط به سوال ۱ پرسشنامه:

جدول ۷. انحراف استاندارد سوال ۱

انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص‌ها
۰.۸۸۳	۳.۹۲۶۷	۱۵۰	انسان
۰.۷۴۷	۴.۲۴	۱۵۰	مکان
۰.۸۸۷	۳.۸۴۶۷	۱۵۰	ساختار کالبدی
۰.۸۵۹	۴.۲	۱۵۰	زمان (سابقه تاریخی و خاطرات شکل گرفته از مکان)
۰.۸۰۷	۳.۹۲	۱۵۰	فعالیت و معنا
۰.۹۴۸	۳.۶۵۳۳	۱۵۰	نفوذپذیری
۰.۴۹	۴.۷۶۶۷	۱۵۰	تاکید
۰.۵۰۶	۴.۸۴	۱۵۰	وضوح و خوانایی
۱.۱۶۹	۳.۶۰۶۷	۱۵۰	مقیاس انسانی
۱.۰۱۶	۳.۹۱۳۳	۱۵۰	انعطاف پذیری
۰.۹۴۸	۳.۶۵۳۳	۱۵۰	تمرکزگرایی
۰.۸۴۸	۳.۳۴۳۳	۱۵۰	تضاد

مربوط به سوال ۲ پرسشنامه:

جدول ۸. انحراف استاندارد سوال ۲

انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص‌ها
۰.۸۰۳	۳.۶۴۶۷	۱۵۰	سازگاری با فرهنگ و اقلیم
۰.۸۴۷	۳.۳۴	۱۵۰	همخوانی با بافت و زمینه
0.859	۴.۴۲۶۷	۱۵۰	روح زمانه
۰.۸۰۷	۳.۵۵	۱۵۰	انطباق با نیازهای انسان
۰.۸۰۷	۳.۹۲	۱۵۰	انعطاف پذیری
۰.۹۴۸	۳.۸۵۳۳	۱۵۰	انطباق فرم و عملکرد
۰.۴۸	۴.۲۰۶۷	۱۵۰	وحدت
۰.۸۸۶	۳.۹۲	۱۵۰	تداوم

مربوط به سوال ۳ پرسشنامه:

جدول ۹. انحراف استاندارد سوال ۳

انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص‌ها
۰.۸۰۷	۳.۵۵	۱۵۰	توجه به تصویر ذهنی ساکنین از محله
۰.۴۷	۴.۶۷	۱۵۰	توجه به عناصر ورودی
۰.۴۹	۴.۷۴	۱۵۰	بهره‌گیری از الگوی گذشته
۰.۸۰۶	۳.۵۳	۱۵۰	ریتم و تقارن و زیبایی شناسی
۰.۸۰۵	۳.۸۷	۱۵۰	عناصر شاخص بصری و کالبدی
۰.۸۰۷	۳.۵۵۳۳	۱۵۰	مشخص کردن حریم و قلمرو
0.859	۴.۵	۱۵۰	توجه به تنوع و پرهیز از یکنواختی و همگونی

سپس سطح معناداری هر یک از شاخص‌ها بررسی می‌شود. همانطور که نتایج نشان می‌دهد سطح معناداری همه شاخص‌ها صفر و در واقع کمتر از ۰.۰۵ بوده و در نتیجه می‌توان آزمون T را برای همه شاخص‌ها محاسبه کرد. برای سنجش میزان اثرات هر شاخص بر هویت کالبدی بنا، مقدار میانگین ارزیابی هر یک از شاخص‌ها در جداول بررسی می‌شود که باید بیشتر از ۳ باشد که نتایج حاکی از این است که همه شاخص‌ها تاثیرات مثبتی در هویت کالبدی بناهای

معاصر شهری داشته است. در این میان، برای آزمون کلی این فرضیه نیز از آزمون T تک نمونه ای استفاده می‌گردد. برای این منظور ابتدا ضرورت دارد نتایج ارزیابی شاخص‌ها و متغیر هویت کالبدی بناهای معاصر، با یکدیگر ترکیب شده و به یک متغیر واحد به نام متغیر هویت کالبدی بنا تبدیل گردد. برای ترکیب متغیرها، از ابزار COMPUTE در نرم افزار SPSS استفاده می‌گردد. در اینجا میانگین نتایج ارزیابی محاسبه شد. در نهایت آزمون T تک نمونه برای متغیر جدید گرفته شد که نتایج آن به صورت زیر می‌باشد:

جدول ۱۰

شاخص‌ها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد
هویت کالبدی بنا	۱۵۰	۴۰۰۹۱	۰۰۳۵۸

جدول ۱۱

شاخص‌ها	مقدار T	درجه آزادی	سطح معناداری
هویت کالبدی بنا	۳۷۰۲۹	۱۴۹	۰۰۰

نتیجه گیری

پس از بررسی‌های انجام شده همگی عوامل به مورد بررسی دارای سطح معناداری و از بین عوامل موثر و دارای بیشترین الویت در طراحی فضاهای با هویت مکان (موقعیت قرارگیری، منظر) و ساختار کالبدی (خوانایی، شفافیت، شکل، رنگ، بافت، راز و رمز، لذت و شگفتی، سرزندگی، توهم و تخیل، نفوذپذیری، انعطاف‌پذیری، تناسبات بصری، غنای حسی، رنگ تعلق، تمرکز، مقیاس مناسب) و انسان (رابطه افراد با هم در مکان، رابطه فرد با مکان، جهان بینی افراد) بیشترین تاثیر را داشته است.

از بین عوامل موثر در هویت کالبدی بناهای عمومی تاکید: (بالا بردن یا پایین آوردن تراز مجموعه نسبت به زمین برا ایجاد تاکید، نورپردازی در شب، تفاوت فاحش ابعاد)، وضوح و خوانایی (طراحی ورودی شاخص، بالا بردن یا پایین آوردن تراز مجموعه نسبت به زمین برای خوانایی و وضوح بیشتر طراحی، استفاده از تندیس در محوطه) و انعطاف پذیری (فضاهای داخلی، استفاده از فضاهای گسترده با قابلیت پارتیشن بندی برای تغییر ابعاد فضاها، فضاهای هاراجی، طراحی فضاهای نیمه باز و باز در سایت، سازگار با کاربری‌های متفاوت) بیشترین تاثیر را داشته است.

عوامل موثر در اصول سازنده هویت کالبدی در معماری روح زمانه، انعطاف پذیری، وحدت، انطباق فرم بیشترین تاثیر را داشته است. از بین عوامل موثر در افزایش احساس تعلق مردم به شهر و همبستگی اجتماعی توجه به عناصر ورودی، بهره گیری از الگوی گذشته و توجه به تنوع و پرهیز از یکنواختی و همگونی بیشترین تاثیر را داشته است.

منابع

۱. الکساندر، ک، معماری و راز جاودانگی: راه بی زمان ساختن، ترجمه مهرداد قیومی بید هندی، دانشگاه شهید بهشتی تهران، ۱۳۸۱
۲. بذرگر، م. شهرسازی و ساخت شهر، شبیراز، کوشا مهر، ۱۳۸۸
۳. بنتلی، ای. ین و دیگران. محیط‌های پاسخده. ترجمه مصطفی بهزاد فر. تهران. دانشگاه علم و صنعت. ۱۳۸۲
۴. بهزاد فر. هویت شهر. نگاهی به هویت شهر تهران. انتشارات شهر. چاپ اول تهران. ۱۳۸۶

۵. پاکزاد، ج. عناصر و کیفیت های منظر یک فضای شهری، دو فصلنامه آبادی، ۱۳۹۰، شماره ۳۷
۶. تقی زاده، م. ادراک زیبایی و هویت شهر. اصفهان. سازمان فرهنگی تفریحی شهرداری اصفهان. ۱۳۸
۷. جنکنز، ر. هویت اجتماعی، ترجمه تورج یاراحمدی، تهران، نشر شیرازه، ۱۳۸۱
۸. حجت. ع. هویت انسان ساز. انسان هویت پرداز (تاملی در رابطه هویت و معماری). نشریه هنرهای زیبا، ۱۳۸۴، شماره ۲۴
۹. گیدنز، آ. تجدد و تشخص، جامعه و هویت شخصی در عصر جدید، ترجمه ناصر موفقیان، نشر نی، تهران، چاپ اول، ۱۳۷۸
۱۰. لینچ، ک. تئوری شکل خوب شهر. ترجمه حسین بحرینی. تهران و انتشارات دانشگاه تهران. ۱۳۷۶
11. Barresi, John Barresi. (2002), "From "the Thought is the Thinker" to "the Voice is the Speaker": William James and the Dialogical Self", In *Theory & Psychology*, Vol.12, No.2, pp. 237-250
12. Canter, David, (1377), *The Psychology of Place*, the architectural press, London.
13. Epstein, Seymour, 1973, "The Self-Concept Revisited", In *American Psychologist*, No.28, pp. 404-414.
14. Giuliani, Maria Vittoria, (2003), "Theory of Attachment and Place Attachment", In: Bonnes, Mirilia (eds), *Psychological Theories for Environmental Issues*, ASHGATE.
15. Gustafson, Per, (2001), "Meaning of Place: Everyday experience and theoretical conceptualizations", in *Journal of Environmental Psychology*, No. 21, pp.5-16
16. Haugh, Ashild Lappegard, (2007), "Identity and Place: a critical comparison of three identity theories", in *Architectural Science Review*, Vol.50, No.1, pp. 44-
17. Kaplan, Stephen, (1992), "The Restorative Environment: Nature and Human Experience". In: Relf, Diane (edt). *The Role of Horticulture in Human Well-Being and Social Development*, Timber Press.
18. Kaplan, Stephen, (1995), "THE RESTORATIVE BENEFITS OF NATURE: TOWARD AN INTEGRATIVE FRAMEWORK", In *Journal of Environmental Psychology*, No. 15, pp. 169-182
19. Kaplan, S, (1995), "The Restorative benefits of nature: toward an integrative framework", In *Journal of Environmental Psychology*, No. 15, pp. 169-182.
20. Korpela, K.M, (1989), "Place-identity as a product of environmental self regulation", in *Journal of Environmental Psychology*, No.۴, pp241-256.
21. Norberg- Schulz, C, (1980), *Genius Loci: toward a phenomenology of architecture*, Rizzoli, New York.
22. Polkinghorne, Donald E, (1991), "Narrative and Self Concept", In *Journal of Narrative and Life History*, No. 2&3 , pp.135-153
23. Proshansky, Harold M, (1978), "The City and Self Identity", In *Environment and Behavior*, No.10, pp147-169
24. Proshansky, Harold M. (1983), "Place Identity: Physical World Socialization of the Self", In *Journal of Environmental Psychology*, No.3, pp.57-83
25. Rapoport, Amos, (1982), *The Meaning of the Built Environment, A Nonverbar communication Approach*, SAGE.
26. Sarbin, Theodor R, (1983), "Place Identity as a Component of Self: An Addendum", In *Journal of Environmental Psychology*, No.", pp. 337-342
27. Twigger-Ross, Clare L. & Uzzel, David L, (1996), "Place and Identity Processes", In *Journal of Environmental Psychology*, No. 16, pp. 205-220.
28. Twigger-Ross, Clare, Bonaiuto, Marino, Breakwell, Glynis, (2003), "Identity Theories and Environmental Psychology", In: Bonnes, Mirilia (eds). *Psychological Theories for Environmental Issues*, ASHGATE.